

25.79x24.13	1	22	עמוד	הארץ - the marker	21/10/2025	95666648-0
"הפקולטה לניהול באוניברסיטת ת - 781"						

"הגיע הזמן לוועדת בכר 2 שתטפל במוסדיים שמחזיקים ב-3 טריליון שקל":

"סיכון משמעותי"
"הגיע הזמן לוועדת בכר 2 – שתטפל במוסדיים שמחזיקים ב-3 טריליון שקל"

אסא ששון 22

"הגיע הזמן לוועדת בכר 2 – שתטפל במוסדיים שמחזיקים ב-3 טריליון שקל"

בכנס לרגל 20 שנה לוועדת בכר לריכוזיות בבנקים, הודה דרור שטרם, שהיה מחבריה המרכזיים: "לא טיפלנו בשוק הקמעוני ובמשקי בית. הגיע הזמן לטפל בזה" • ידידי לחמן-מסר: "לא נכון לתת למוסדיים עוד כוח במערכת הבנקאות, ואני מתפלאת שאגף תקציבים תומך בכך"

אסא ששון

נוכחות מלאה של נציגי המערכת הפיננסית נרשמה אתמול בכנס לרגל 20 שנה לוועדת בכר. לצד מנכ"לים ויו"רים של חברות הביטוח, הגיעו גם שלושת הרגולטורים הפיננסיים – המפקח על הבנקים דני חזיאשווילי, יו"ר רשות ניירות ערך ספי זינגר, ויו"ר רשות שוק ההון עמית גל; הממונה על חירות מיכל כהן; וכן ארבעה מבין חברי ועדת בכר – ידידי לחמן-מסר, איל בן שלוש, יואב להמן ודרור שטרם.

ייעוד הוועדה, בראשות יוסי בכר (שהלך לעולמו ב-2020), היה לפרק את הריכוזיות בבנקים, ששלטו בכל הענף הפיננסי – הן בשיווק המוצרים הפיננסיים הן בייצורם. ב-2006 המליצה ועדת בכר לחייב את הבנקים למכור את קופות הגמל וקרנות הנאמנות שהיו בשליטתם. הדבר תרם להקטנת ניגודי העניינים וחזיק את הבנקים, שהפגינו עמידות גבוהה במשבר הפיננסי ב-2008.

בפאנל הראשון השתתפו ארבעת חברי ועדת בכר המובילים – לחמן-מסר, בן שלוש, להמן ושטרם – בהנחיית משה פרל מהמכון לבנקאות ותיווך פיננסי

משתתפי הכנס, אתמול. בן שלוש: "הבנו שאין בוועדה קונצנזוס לטפל גם בהפצה" צילום: עומר לוי

יוסי בכר ז"ל צילום: אייל טואג

הייתה עלי".

20 שנה אחרי, עדיין יש מערכת הפצה – כמו סוכני ביטוח – שלא תורמות לציבור. בן שלוש: "מי שעשה את הרפורמה אלו האנשים. היינו צריכים לנהל שר וראש ממשלה, וצריך להבין במהלכים כל כך מורכבים איפה אתה שם את מרכז הכוח והעוצמה כדי ייצא לפועל. כי זה לא נייר אקדמי. נכון שלא טיפלנו בכל מה שצריך במערכת הפצה – למהלך כזה לוקח הרבה שנים להבשיל. הבנקים שאין מספיק קונצנזוס בין כל חברי הוועדה כדי להוביל את המהלך מול הכנסת והממשלה. זה אתגר אדיר להתמודד מולם". מצד שני, יצרתם מפלצת של חברות הביטוח שמנהלות 3 טריליון שקל. האם הציבור הרגיל ויח או לא?

להמן: "כמי שהיה אמן על ההוגנות של יחסי בנק לקוח (לה) מן היה בעבר המפקח על הבנקים; א"ש), הייתי להוט להעביר את המסקנות של ועדת בכר כי זכרתי את המסקנות של בייסקי שלא יושמו. ואז ראינו את משבר קרנות הנאמנות, שבו הבנקים נתנו אשראי לרכישת קרנות נאמנות של הבנקים, וזה היה סיכון גדול. הבנקים תיכנו חשבו לגדוע את ניגודי העניינים של הבנקים ולכן בחרו לט הייתי בעד המסקנות, למרות שאם הייתה תקלה – האחריות

ואת הכוח הזה חשוב להחזיר לאזרחים, כמו שקורה היום". שטרם: "ועדת בייסקי התוותה מסקנות מאוד דומות לשל ועדת בכר, ולקח הרבה מאוד זמן עד שאפשר היה להתגבר על הכוח הפוליטי של הבנקים". מה ההחמצה הגדולה? שטרם: "לא טיפלנו בשוק הקמעוני ובמשקי בית. ככל שהתחרות על האשראי בשוק העסקי גדלה, זה בא לידי ביטוי בשוק של משקי הבית, שלא נהנים מאותה תחרות. הגיע הזמן לטפל בזה".

ע"ש ויקי וג'וזף ספרא. מהו ההישג הכי גדול של הוועדה? בן שלוש: "פתיחת השווקים. כל אורח נהנה מכך כיום באופן ישיר. פעם הדולר נוהל על ידי פקידים, ואז הפכנו אותו לסחיר ופתחנו את היכולת להשקיע גם בעולם ולא רק בישראל". לחמן-מסר: "ההישג הגדול הוא החלשת כוחם הפוליטי של הבנקים. כתוצאה מהכוח הכלכלי הגדול שלהם, הכוח הפוליטי הזה היה בעל משמעות גדולה לרגולטורים,

לחמן-מסר: "יוסי בכר הוביל את הוועדה הזאת לקו הסיום בשכל שלא נמצא כיום בקרב הממשלה. הגיע הזמן לוועדת בכר 2, במקום לתת לגופים המוסדיים עוד כוח. בטח לא נכון לתת להם עוד כוח במערכת הבנקאות. זה לא נכון למשק, ואני מתפלאת שאגף תקציביים תומך בכך".

"במקום להתמודד עם הסיכון מעמיסים עליו" לחמן-מסר: "הגופים המוסדיים מחזיקים יותר נכסים מהבנקים והם מנהלים את כספנו. הם לא נושאים בסיכון כמו המערכת הבנקאית, שהחוב יושב אצלם. את הסיכון של המוסדיים נושא הציבור. הם אלה שמנהלים לנו את הכסף, והגורם הזה יוצר סיכונים משמעותיים. עד עכשיו היא הוכיחה יציבות, אבל אי אפשר להתעלם מכך. במקום להתמודד עם הסיכון הזה, אנחנו מעמיסים עליו. הכל בשם התחרות בתחום האשראי". הכנס נערך על ידי המכון לבנקאות ותיווך פיננסי ע"ש ויקי וג'וזף ספרא ומרכז הראל לחקר שוק ההון בפקולטה לניהול ע"ש קולר באוניברסיטת תל אביב, בשיתוף אגף התקציבים במשרד האוצר ומלגת עמית על שם יוסי בכר.